

MASARYK MEMORIAL INSTITUTE

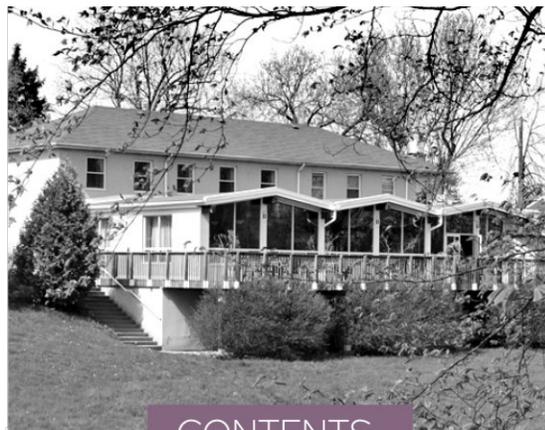
nový domov 2.0

Canada's Czech and Slovak Newsletter published by
Masaryk Memorial Institute.
Zpravodaj Čechů a Slováků v Kanadě.

Issue 52 / October 2025

Masaryk Memorial Institute is a Canadian non-profit organization based in Toronto, Ontario that has been serving Canadians of Czech and Slovak origin since 1945.

CONTENTS

1-4

MMI Czechtobberfest

5

Event Calender

6-7

MMI Scholarship

7

What's New at Masaryktown

8

Czech Schools

9-11

Rozhovor o Karlu Poláčkovi

12-13

Vzpomínka Zdena Salivarová Škvorecká

14

Historie

15

Kulturní pozvánky

16-18

Art

18

Sport

19

Nokturna

19-21

Památky UNESCO

21

Job Offers

22

Rady právníka z Prahy

23

Receipt

24-25

Events Flyers

Radek Machů, generální konzul České republiky v Torontu (na fotce vlevo)

Czechtobberfest

Czechtobberfest 2025 at Masaryktown

This year's Czechtobberfest was held on Saturday, September 20th and the weather was perfect! Blue skies without a hint of rain! Although attendance was down from prior years everyone enjoyed themselves thoroughly! In addition, we were honoured to have the Consul General, Radek Machů, join us this year.

The audience was entertained by several musicians: we were lucky to get the talented Greg Wyard perform at our event this year. Greg has a wide repertoire of popular songs that get the audience dancing enthusiastically. In addition, we also had Iveta Morin on accordion and accompanied by Miro Letko on guitar playing various Czech folk songs.

A shout out to our sponsors: Asahi Beer who continues to generously support us by providing us with Pilsner Urquell and Kozell beer; Polka Deli who gave us a nice

discount on their delicious Debrecyna sausages which were barbecued by Ada Gabco and of course Polimex, a shipping company that regularly supports us!

Marketa's Kitchen served delicious langos, goulash and lentil soups, and chlebicky and there were three other vendors: Dusan Peterka serving his expertly prepared meats and cheeses; Maria Macha serving her delicious kolache (a big shout out to her daughters who brought her to the event) and our newest vendor: Bill Havercroft co-owner of Five Star Garlic!

As in previous years, our raffle was a thing of beauty: there were almost 20 prizes ranging from gift cards to local delis, tickets to some Toronto attractions, hats and T-shirts with Czech logos, crowned by a certificate for a roasted piglet; not to mention a bottle of Becherovka.

These events take a lot of volunteers to make it happen! Brenda Steinsky and Alex Bercik; Zdenka and Helen Novak; Dagmar Vavrusa; Iva Jecmen; Georgina Steinsky and Liba Peichl; Manny Karimi, Andrew Rosehnal, Andrew Peichl, Will Sanchuk, Tommy Smetana, Tomek Wolunczyk and our summer student Andrew Grant!

And a very big thank you, as always, to Ada Gabco who works tirelessly at Masaryktown to keep this incredible park looking so beautiful!

MMI GOES GREEN AT CZECHTOBERFEST

Have you noticed something new at Czechtobberfest? MMI is going green!

Masaryk Memorial Institute Inc. is proud to share that plastic tableware and cutlery are officially a thing of the past at our events.

In our commitment to sustainability, we've replaced all plastic cups, plates, and cutlery with eco-friendly, biodegradable, and compostable options made from paper and wood.

These renewable, plant-based materials break down naturally, helping us cut back on plastic pollution and reduce landfill waste that threatens ecosystems and wildlife.

Czechtobberfest was the very first MMI event to feature this greener approach – and it won't be the last!

A big thank-you goes to all our vendors for supporting this positive change!

At MMI we believe you should be able to celebrate, connect, and enjoy without leaving a footprint that harms the planet. Together, let's raise a glass – to tradition, to community, and to a greener future!

Advertisement

P | R PRAGUE
RESTAURANT + CAFE

WITH PATIO OVERLOOKING
MASARYKTOWN PARK

THE BEST SCHNITZELS IN THE CITY WITH CZECH DRAFT BEERS

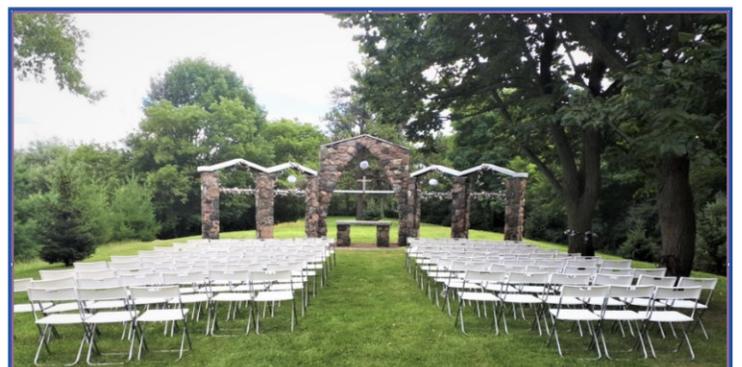
Mon, Tue	CLOSED
Wed, Thu	5 to 9:30
Fri	12 to 3 & 5 to 10
Sat	5 to 10
Sun	12 to 9

OPEN FOR LUNCH ON FRIDAYS

416.289.0283 pragerestaurant.ca
450 Scarborough Golf Club Rd Toronto,
M1G 1H1 Ontario

CONSIDER CELEBRATING YOUR *Wedding* AT MASARYKTOWN!

Our beautiful outdoor chapel is the perfect place for your special day, with its breathtaking views and peaceful setting. Big or small we have room for you!

Call us for more information at 416-439-4354 or email us at office@masaryktown.ca

Czech and Slovak Community Calendar | 2025

Oct 26 (Sun) @ 5pm	Czechoslovak Independence Day Concert Zemlinsky Quartet (Consul Gen'l/Nocturnes in the City)	St. Wenceslaus Church; 496 Gladstone Ave
Oct @	Screening of "Trojlistek"	TBD
Nov 7-9 (Fri-Sun)	Nove Divadlo's new play	Maja Prentice Theatre, 3650 Dixie Road, Mississauga, L4Y 3V9
Nov 9 (Sun) @ 5pm rescheduled to May 2026	Concert - J. Ženatý + M. Kasík (Nocturnes in the City)	St. Wenceslaus Church; 496 Gladstone Ave
Nov 13 - 30 (in person) Dec 1 - 15 (online)	Annual EU Film Festival (In person and Online)	Toronto Spadina Theatre / Alliance Francaise, 24 Spadina Road
Nov 30 (Sun) @ 12-3pm	Sokol Annual Christmas Bazaar	St. Wenceslaus Church; 496 Gladstone Ave
Nov 30 (Sun) @ 5pm	Concert - Z. Sinurdova + M. Warszynski (Nocturnes in the City)	St. Wenceslaus Church; 496 Gladstone Ave
Dec @ TBD	St. Nicholas at St. Wenceslaus	St. Wenceslaus Church; 496 Gladstone Ave
Dec 7 (Sun) @ 10-2pm	Christmas Market (MMI event)	MasarykPark Homes 452 Scarborough Golf Cl Rd
Dec 7 (Sun) @ 1-3pm	Sv Mikulas (MMI event)	Prague Restaurant, 450 Scarborough Golf Cl Rd
Dec 14 (Sun) @ 5:30pm	Christmas Dinner (MMI event)	St. Wenceslaus Church Tentatively booked

Advertisement

EDUARD MRACKA CPA
Chartered Professional Accountant

Business (Corporate) Tax
& Advisory Services | Personal Tax
and Tax Planning Services |
Preparation of Financial Statement
| Full Cycle Bookkeeping | Payroll Services

Email: EMRACKA@YAHOO.COM | Phone: 647-884-4034

Nova Star
video services

For over 20 years, Nova Star has provided many satisfied customers with its video services.

Planning a wedding? | proud parents of a graduate? | throwing a baby shower? | celebrating your golden anniversary?

Contact us to make the best moments in your life unforgettable.
Nova Star is exactly what you need and at reasonable prices.

 647-892-6912

Announcement from the Masaryk Memorial Institute

2025-2026 Scholarship Assistance Program

Masaryk Memorial Institute (MMI) is pleased to announce the continuation of our scholarship assistance program for the 2025-2026 academic year. The MMI scholarships are available to Ontario residents admitted as first-year students for study at post-secondary educational institutions (university or college). The intent is to provide financial assistance and recognition to students of Czech or Slovak ancestry who can demonstrate a commitment to and involvement in their culture.

The MMI Scholarship Assistance Program was conceived in 1987 with generous donations from a number of individuals. While the program has not been offered continuously since 1987, about \$35,000 has been awarded to students since its inception. MMI members take pride in this initiative as an ongoing way to support the youth in our community.

Eligibility: Applicants must have achieved standing as an Ontario Scholar (80% grade average or higher) in their final year of secondary school and demonstrate a commitment to or involvement in their Czech or Slovak community. Examples of community involvement include an ability to converse in either Czech / Slovak; attendance at a Czech / Slovak language school; membership or involvement in an organization such as MMI or Sokol; or participation in a Czech / Slovak dance, music, theater or church group.

Amount: MMI is awarding up to \$1,000 per successful applicant (up to a max of \$2,000 per year).

Stipendijní program Masarykova ústavu pro rok 2025-2026

Masarykův ústav (MMI) vyhlašuje stipendijní program pro akademický rok 2025-2026. Stipendia Masarykova ústavu jsou určena kanadským občanům žijícím v Ontariu, kteří jsou zapsáni v prvním ročníku na ústavěch vyššího vzdělání, univerzitě nebo colleges. Záměrem tohoto programu je finanční podpora a ocenění studentů českého nebo slovenského původu, kteří mají nejen zájem, ale aktivně se účastní kulturního dění v českých a slovenských komunitách.

Stipendijní program Masarykova ústavu byl založen v roce 1987 díky štědrým darům několika krajanů. Ačkoliv tento program nebyl vyhlašován každý rok, Masarykův ústav doposud rozdělil stipendia ve výši 35 tisíc dolarů a členové ústavu jsou rádi, že takto mohou podpořit naši mladou generaci.

Podmínky: Žadatelé se musí kvalifikovat akademickým výsledkem nejméně 80 % (Ontario Scholar) v posledním ročníku středoškolského vzdělání a prokázat zájem a aktivní účast v české nebo slovenské komunitě. Příklady zahrnují schopnost vést konverzaci v češtině nebo slovenštině, účast v jazykové škole češtiny nebo slovenštiny, členství nebo účast v aktivitách komunitních spolků jako MMI nebo Sokol, účast v českých nebo slovenských zájmových (tanečních, hudebních, divadelních) nebo náboženských skupinách.

Výše stipendia může být stanovena až do \$1,000 (maximálně \$2000 ročně).

Requirements: Applicants are to submit a completed application form with appropriate documentation no later than October 31, 2025. Details regarding eligibility criteria and an MMI Scholarship application form are posted on the MMI website at www.masaryktown.ca.

Furthermore, could you please forward this email to your members or post on bulleting boards so that our community is aware of the scholarship assistance. Thank you.

Peggy Woessmann
Masaryk Memorial Institute
(289) 885-7722
psoukup@rogers.com

Vyplněné žádosti se vši potřebnou dokumentací musí být podány nejpozději do 31. října 2025. Detailní popis požadavků a formulář žádosti můžete najít na webových stránkách MMI www.masaryktown.ca.

Děkujeme, že předáte tyto informace těm, kteří se mohou kvalifikovat a mít o tento program zájem.

Peggy Woessmann
Masaryk Memorial Institute
(289) 885-7722
psoukup@rogers.com

What's New at Masaryktown

In the January 2025 Novy Domov issue, we mentioned that a tree had to be removed as it was leaning over the roof of the office and was a danger to the building. The tree was removed and cut into pieces, which turned out to be hollow. We decided to reuse these hollowed out pieces and turn them into flower containers.

The cedar bushes lining the entrance to the restaurant have been suffering for a few years now due to the salting of the walkways during the winter season. You can see in the first photo how healthy the trees were just a few years ago. We made the painful decision to cut all the bushes down and replace them with the above-mentioned flower pots.

České školy

Česká škola Montréal

V srpnu a na začátku září proběhla na sociálních sítích reklama na výuku češtiny pro děti nad 3 roky. Výsledek byl pozitivní, zájem projeví rodiče 17 dětí. Letos jsme otevřeli jednotřídku pro děti od 5 do 10 let, které česky mluví a rozumí. Ve školičce máme děti od 2,5 roku do 6 let, které česky nemluví a nerozumí. Do jednotřídky chodí 5 dětí a do školky se nakonec přihlásilo 6 dětí. Museli jsme pečlivě rozdělit děti do dvou skupin, protože se nám poprvé v historii školy přihlásily děti, které česky nerozumí ani nemluví. Zprostředkovacím jazykem v této skupině bude francouzština, což bývá v montrealském dvojjazyčném prostředí velká výzva. Ale my si poradíme. O on-line výuku češtiny projeví zájem pouze 2 žáci, a proto byla zrušena.

V sobotu 20. září za krásného slunečného počasí proběhla v našem parku François-Perrault první hodina 9. školního roku. Paní učitelka Kate s asistentkou Františkou připravily seznamovací pedagogický program, který se dětem moc líbil. Proběhlo seznámení s novými rodiči a představil se učitelský tým, ve kterém jsme přivítali Sylvii, novou paní učitelku školičky. Těšíme se z našich žáků a věříme, že se toho u nás mnoho naučí, najdou si ve třídě kamarády a ve spolupráci s rodiči se nám daří v nich dlouhodobě podporovat vztah k češtině a České republice.

Neutuchající zájem o kurzy češtiny mezi dospělými nad 15 let nám dělá radost a s třídou plnou úplných začátečníků jsme otevřeli již 10. semestr. V pondělí 15. září začala výuka ve skupině české konverzace, mírně pokročilých a začátečníků, kterou navštěvuje celkem 16 studentů. Do školy se nám vracejí studenti, kteří z nejrůznějších osobních důvodů semestr nebo dva vynechali. Dokazuje to, že naše výuka je na kvalitní úrovni a že máme co nabídnout.

Jako každá správná škola, i ta naše bude mít zajímavý projekt. Zapojili jsme se do kulturní akce s názvem Hurvínek na cestě kolem světa. Projekt připravilo Muzeum loutek v Plzni, pobočka Západočeského muzea v Plzni, k příležitosti blížících se 100. narozenin Hurvínka. Ve spolupráci s českými školami v zahraničí muzeum vyslalo v květnu 2025 Hurvínka na cestu kolem světa! Téměř stoletý Hurvínek svou cestu zahájil v červnu v Bruselu, zastavil se nedávno v Ottawě a cestuje spolu s kamarádem Žerykem po dalších školách ve světě a poznává daleké kraje a děti, které v nich žijí. Do naší školy dorazí Hurvínek začátkem ledna 2026 a děti se s ním mohou setkat do 12. ledna 2026.

Máte-li dotazy či zájem se o nás dozvědět více, kontaktujte nás na adrese: ceskaskolamontreal@gmail.com

Kolektiv učitelek

O Karlu Poláčkovi s Martinem Jelinowiczem

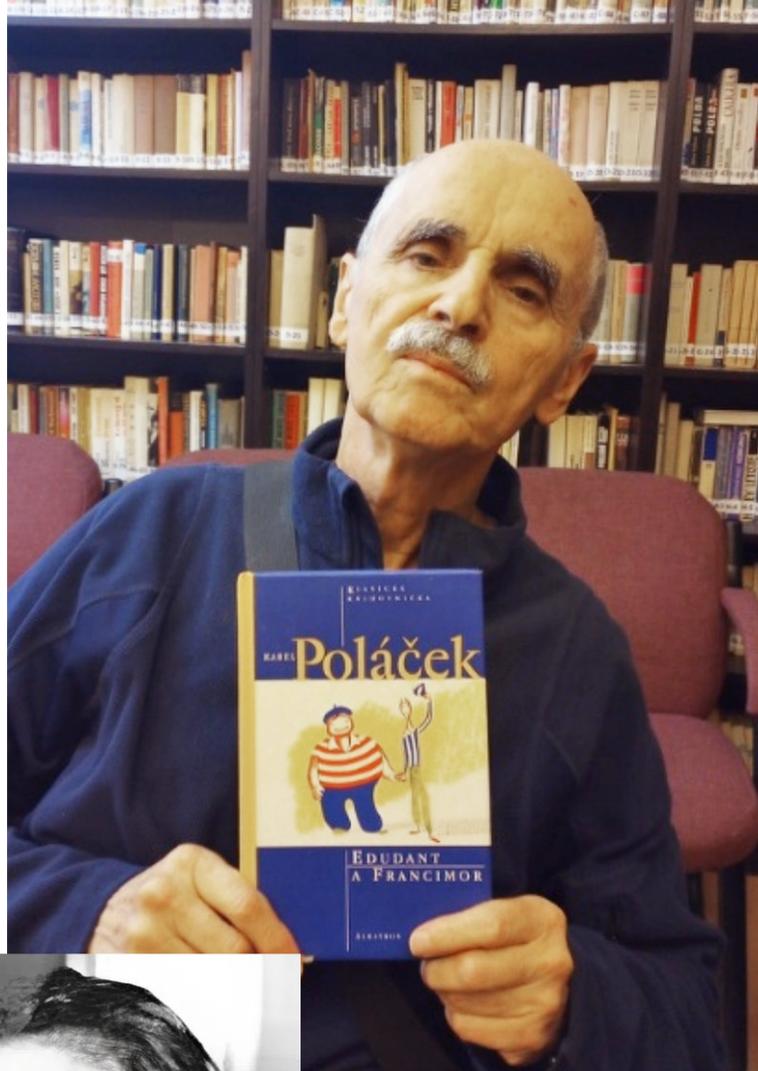
Letos jsme si připomněli kulaté výročí smrti významného českého spisovatele Karla Poláčka. V naší komunitě mezi námi žije jeho přímý potomek Martin Jelinowicz (foto vpravo). Popovídáme si s ním o jeho známém dědečkovi.

V roce 1984 vyšla v nakladatelství 68 Publishers útlá brožurka nazvaná Dopisy Doře - jako knižní prémie čtenářům. Je to soubor soukromých dopisů z období Protektorátu, které zasílal Karel Poláček své družce Doře Vaňákové.

Martine, svého dědečka Karla Poláčka jsi pochopitelně nemohl znát. Zahynul v r. 1945 v německém koncentračním táboře, tedy před 80 lety. Ale co nám můžeš říci o něm i o okolnostech jeho smrti? Jaké byly jeho osudy než nastoupil poslední cestu do Terezína?

Když byl nastolen Protektorát, byl KP propuštěn z redakce Lidových novin a zbaven možnosti obživy. Ztratil veškeré společenské postavení a ocitl se na mizině. Jakési náhradní zaměstnání se mu dostalo od Židovské náboženské obce. Jezdil po opuštěných domovech lidí, kteří nastoupili cestu do koncentračních táborů a pořizoval seznamy zabavených knih. Ze svých cest psal Doře, jež bydlela v Praze na Vinohradech. Počátkem Protektorátu se totiž rozvedl a žil se svou družkou až do okamžiku, kdy byli oba povoláni do Terezína. Kromě dopisů vedli i literární deník, který vyšel ještě v Československu.

Ty dopisy včetně původních obálek jsme si vzali s sebou do Kanady. Počátkem osmdesátých let mě napadlo, že časem se dopisy rozpadnou v prach a zmizí na věky. Jedna možnost, kterák předejít zkáze cenných dokumentů spočívala v jejich vydání. Tak jsem nabídl je 68 Publishers a opatřil je krátkou předmlouvou. Dopisy jsou psány někdy tužkou, někdy obyčejným inkoustovým perem, drobným, úhledným perličkovým písmem. Často KP připojuje obrázky, karikatury osob s nimiž se setkával. Byl i zručný kreslíř, dovedl vystihnout podobu.

▲ Karel Poláček

Můj táta si s tím dal práci a přepsal ručně psané dopisy na psacím stroji. Název brožurce dal Josef Škvorecký. Předmluva byla založena výhradně na základě debat s mou matkou, tak jak si na svého otce pamatovala, a s paní Fialovou, která byla za Protektorátu vězeňskou písarkou v Terezíně

Jsou psány věcným, klidným stylem bez nařikání a stěžování. Jsou osobní, tj. někdy se dosti kriticky střetují do osob s nimiž se KP setkával, jsou tu všelijaké jinotaje a slovní hříčky, postřehy; nenajdeme v nich naprosto žádné tzv. intimnosti, pikantnosti, košilaté poznámky.

Jistě, že bylo nutné při psaní vzít i v úvahu protektorátní cenzuru poštovních zásilek. Najdeme v nich i komentáře k ruským klasikům, které nesmírně ctil a k nimž se neustále vracel.

Protože jsem se narodil po válce a KP zahynul těsně před koncem války, vše co vím, pochází z vyprávění mé maminky. A připouštím, že i to je velmi mlhavé. Jednak ji v době, kdy naposledy viděla svého otce bylo teprve 15 let a za další, KP vzhledem k nespokojenému manželství, trávil se svou rodinou minimálně času. On nebyl vzorným otcem rodiny a ani na Vánoce nebýval doma. Matka s dcerou trávily Štědrý den samy. Domů chodil jen se najíst, odpočinout si a psát. A se svou dcerkou se také moc nebavil. Měl okruh přátel, z nichž žádný nežije, a nikomu jinému se neotvíral, o sobě nemluvil. Nemiloval přednášky, debaty. Takže toho mnoho nevíme.

Jaké jsou tvé oblíbené knihy?

Těch oblíbených knížek je několik. Jmenujme **Okresní město**, jež je tak živě vylíčeno, že máme po přečtení dojem, že jsme tam žili, a že ty postavy už odněkud známe. Je to kronika malého českého města rok před vypuknutím První světové války až po vyhlášení války. Život v něm probíhá s naprostou pravidelností. Všechny postavy se pohybují ve vyježděných kolejkách a pronášejí stereotypní fráze. Hlavní myšlenkou je zjištění, že skutečný obraz dostaneme, když vynecháme výjimečné události a sledujeme jen to, co se stále opakuje.

Další velmi závažnou a málo známou knihou je **Hlavní přelíčení**. Je to knížka mrazivě chladná. Hlavní postavou je železničář Maršík, který zavraždí služebnou Alžbětu Válovou, aby se zmocnil její vkladní knížky. Zde je originální myšlenkou okolnost, že surová vražda byla spáchána z čiré hlouposti a naprosto amatérsky, takže Maršík je snadno dopaden za tři dny. Maršík je odporný blbec.

Kdo se chce pobavit, nechť si přečte prvotinu **Lehká dívka a reportér**. Je to ironické líčení každodenního života novinářských reportérů a lehké dívky. Lehká dívka se vyšplhá na společenském žebříčku na dámu, zatímco reportéři se postupně dočkají vyhazovu z práce.

Kdo vlastní autorská práva? Máš hodně knih doma?

Samozřejmě, že mě těší zájem o dílo Karla Poláčka. Pokud jde o dědické nároky na honoráře, budiž uvedeno, že se jedná o celkem malé částky, navíc se dřív žádné tantiémy do ciziny nevyplácely. Nehledě na to, že dědické nároky vypršely. Přesto se tím nic nezmění na mém stanovisku, že dílo Karla Poláčka patří do národní pokladnice českého písemnictví. Tím nesnižuji ostatní pozeňnané české umělce, jichž je bezpočtu. Nejsem povolán, abych známkoval. Každý básník žije tím, že přináší lidem potěšení a poučení. To je největším vyznamenáním pro spisovatele.

Je něco, co Tě s dědečkovým umem spojuje?

Pokud se týče vrozených darů a zděděných schopností je na místě verš Jana Nerudy, cituji po paměti: „Je sláva otců krásný šperk pro syny, však chceš-li ctěn být, dobuď cti si sám.“ Tak nějak to cítím i já a rozhodně to není něčí zásluha, že se v rodině vyskytl slavný předek. Jsem demokrat, vztahuji tento princip i na šlechtu a přiči se mi, když se o někom praví, že pochází ze staroslavného rodu, atp. My všichni pocházíme od Adama a Evy, v tom jsme si naprosto rovni, a každý má býti souzen nebo vážen jen podle svých činů.

Přesto jistě sklony ke grafomanii mám. V Kitcheneru vycházel čtvrtletník **Dobry den**, který vedl Vladimír Bubák. Pravidelně, snad od r.1990, otiskoval plody mého spisovatelského ducha. Výsledky se dostavily brzo. Ač byl DD rozepisován snad jen na 350 adres, někdy se vybralo na příspěvcích na jedno číslo až \$800. A DD dostával řadu pochvalných, ale i rozhořčených dopisů, kdykoliv jsem se ozval. Jedněm se to líbilo, druhé to pohoršovalo. Byli i takoví, kteří zažádali o odhlášení neboť začali považovat DD za podvrtný plátek. Na jednom kongresu Českého a Slovenského Sdružení (ČSSK) přišlo mé psaní do DD i na pořad jednání a redakci se mělo dostat varování, aby mé články už neotiskovala. Jenže po přestávce se začalo mluvit o něčem jiném a DD v linii setrval.

Když Vladimír odešel na Věčnost (v r. 2006), do DD se vrátil jeho klasický, bezzubý charakter; tak jsem začal vydávat zcela nezávisle vlastní čtvrtletník **Nový den**. Vydržel jsem deset čísel a pak jsem to nechal. Myslím si, že to bylo dobré, ale zaplnit každé tři měsíce dvanáct stránek vlastními nápady mě přece jenom unavilo. Nikdy jsem nic nepřebíral z druhé ruky ani z internetu. Vše bylo nové a původní. Takže nějaké spisovatelské vlohy mít musím. Ale nikdy jsem se nepokusil o něco delšího. Ze stylistického hlediska vyznávám klasickou, jednoduchou formu. Snažím se, abych pro vše používal, pokud je to možné, český výraz. Velmi se mi přiči nadmíra anglicizmů nebo amerikanizmů, jimiž je dnes naše řeč přímo zaplevelena. Kdosi se snaží přivést na svět jakési anglo-esperanto. Viz brífingy, comebacky, signifikantní, atp.

Proč se vracet ke klasikům jakým byl Karel Poláček?

Řekl bych, že je důvodů několik. Karel Poláček psal jen o tom, co znal z vlastního pozorování. Nikdy nededukoval své romány z literárních teorií. Inspiroval se jen a jen vlastní zkušeností. Když psal **Muže v ofsajdu**, chodil na fotbalové zápasy, aby poznal mentalitu fanoušků. A samozřejmě, že dokonale ovládal pravidla a historii českého fotbalu. Román **Hráči** je založen na výborné znalosti Mariáše, **Okresní město** je obrazem rodného Rychnova nad Kněžnou. V **Bylo nás pět** se vrací do blažených

let svého dětství. **Dům na předměstí** je založen na trpkém nájemnickém údělu pod knutou tupého domácího pána v Praze let dvacátých. Vše o čem píše je osobně prožito, proto je to líčeno tak plasticky, jako bychom se rázem ocitli v biografu.

Např. Edudant a Francimor, je dětská kniha o dvou bratřích, klucích s magickými schopnostmi, kteří unesou třídu svých spolužáků na kouzelný výlet plný zajímavých dobrodružství. Tuto knihu prý Karel Poláček napsal pro svou jedinou dcerku, tedy Tvoji maminku.

Ano, je to tak. Karel Poláček se snažil vytěžit senzace z banality všedního dne. Aby popsal věci pravdivě, vyhýbal se senzačním námětům a své romány zaplnil vždy přizemními lidmi.

Stylisticky byl velký purista. V celém jeho díle nenajdeme jediný vulgarismus, ač psal i o lidech odporných, nikdy nepřeháněl, spíše ubíral. Byl přímo zatížen střizlivostí. Pokud se týče jeho politického odkazu. I když se politického života nikdy neúčastnil a o sobě tvrdil, že jej politika nezajímá, lze z jeho postoje vyvodit důležitá poučení. Neměl valné mínění o lidské povaze, byl přesvědčen, že lidská povaha je nezměnitelná a že je třeba brát lidi takové jací jsou. Nevěřil tedy, že lze lidské plémě předělat nebo převychovat nějakou revolucí. K mocným tohoto světa zachovával chladný odstup; na straně druhé nehledal u chudiny nějaké zvláštní ctnosti. Byl velký skeptik. A jak ukazuje čas, je to velmi správné stanovisko.

Nevypočitatelné jsou zákruty historie. Jsou umělci, kteří byli za svého života ctěni a chváleni a jejichž dílo upadlo brzo v zapomnění. Jsou jiní, kteří byli za živa oficiální kritikou opomíjeni a čas naopak ověřuje hodnotu toho, co vytvořili. To je i případ Karla Poláčka.

Karel Poláček hodně spolupracoval s Josefem Čapkem, který byl rovněž spisovatel, a autor rady knížek pro děti, a výborný kreslíř a ilustrátor. Zrovna ve zmíněné knize Edudant a Francimor jsou ilustrace Josefa Čapka. Oba muži zahynuli v koncentračních táborech. J. Čapek má taky 80. výročí smrti, zahynul v dubnu r. 1945. Ani jeden se nedočkal konce války, o pár měsíců.

Vraťme se Tvoji mamince: možná, že někteří čtenáři a krajané si ji pamatují. Když vaše rodina přišla v posrpnové vlně do Kanady, zapojila se do činnosti v krajaňském životě, konkrétně do Dámského odboru který tehdy existoval v rámci Českého a Slovenského sdružení. Obětavě pracovala na charitativní činnosti spolku, při bazarech a pomáhala různě starším krajanům. Taky chodila tlumočit .

Martin Jelinowicz žije v Torontě se svou paní Janou. Od samého příchodu do Kanady v r. 1969, je aktivně zapojen v krajaňském dění, v Sokole i v ČSSK, pracuje jako pokladník pobočky Toronto a pár let byl i její předseda. V posledních letech se pustil i do herectví se skupinou Skvosty a výborně se zhostil důležitých rolí v divadelním představení Odpoledne s Trojlístkem T.G. Masaryka, a pár let na to v drammatizaci Putovanie s Cyrilom a Metodom, samotného Biskupa Metoděje.

Barbara Sherrifová

Advertisement

UNIT 513-452 SCARBOROUGH GOLF CLUB ROAD

\$465,000

2 + 1 Bedrooms | 2 Bathrooms | Juliette Balcony | 1203 SqFt

Welcome home! Adult lifestyle life lease building for people 55 plus. 2+ 1 bedrooms, 2 washroom 1203 square foot open concept living/dining unit with a direct south ravine view. Split bedroom layout. Low rise building with a full calendar of events. Serene community surrounded by nature - Spectacular grounds such as this are incredibly rare in the city! This lifestyle has it all, even the incredibly popular "Prague" restaurant is just steps away. Use of common facilities creates a sense of community and well being, at Masarykpark, which include a three story glass atrium, terraces, lounges, library, meeting room an exercise room, guest suite and outdoor recreation!

For all photos visit www.OurTour.ca

RE/MAX ROUGE
Michael Bellmore- REALTOR®
Corinne Stewart-BROKER
Jessica Stewart- REALTOR®

(905) 242-4117
www.TorontoLifeLease.Com

Zemřela zakladatelka nakladatelství 68 Publishers Zdena Salivarová-Škvorecká (21. října 1933 – 25. srpna 2025)

Poprvé mě zaujala fotka Škvoreckých někdy po jejich svatbě v roce 1958, když byla vyvěšena ve fotografickém obchodě v Žitné ulici v Praze, na kterou mě upozornil kamarád, který mi půjčil knihu Zbabělci. Josefa Škvoreckého jsem vyhledal v jejich bytě na Pohořelci, abych ho požádal jako člen hlavního výboru Klubu angažovaných nestraníků (KAN) zda by nám nepodepsal náš Manifest. Škvorecký si jej rychle přečetl a podepsal ho, stejně jako dalších 150 významných nestraníků, které jsme tehdy oslovili.

Na začátku roku 1969 jsem se s Josefem Škvoreckým a jeho ženou Zdenou znovu setkal na přednášce pro Slovanskou katedru Torontské univerzity. Položil jsem mu otázku, zda se za dané situace do Československa chtějí vrátit.

Váhavě odpověděl, že si není jistý, ale optimismus z něho nevyzařoval.

Rok po příjezdu do Kanady dostal Škvorecký nabídku, že mu jeho román Tankový prapor vydá nakladatelství Index v Evropě. Celý večer o tom se Zdenou mluvili, ale na ničem se nedohodli. Zdena se pak v noci vzbudila a prohlásila: „Houby, my si tu knížku vydáme sami!“ Tak se zrodilo nakladatelství 68 Publishers. Napsala pak do Německa, že se románu

ujmou. Ředitel Indexu jí poslal lehký ironický dopis. „Paní Salivarová, rozmyslete si to. Nevíte, do čeho jdete!“ Podtext byl jasný: Ženská chce založit nakladatelství?

První rok Zdena vydala pět knížek, manželův Tankový prapor coby publikaci č. 1, vlastní Honzlová č. 4, a manželův Mirákl č. 5. Josef přednášel na plný úvazek na University of Toronto, a byl zván na přednášky po Kanadě a USA. Ve volném čase sháněl rukopisy, psal žádosti o granty a staral se o finance. Ale celá ohromná práce, tedy produkce, včetně sazby, tisku a expedice knih a časopisů, zadaných na zakázku, zůstala na Zdeně.

Josef Škvorecký její obětavost popsal slovy: „Dívám se na ni, jak trýzněna nespavostí vstává v létě ve čtyři, v zimě v pět, podnikovým autem dopravuje přetěžké pytle s knihami do doku torontské pošty. Ujíždí ještě před rozbřeskem do redakce, kde se zase vrhá do práce, sází, láme, koriguje, bere telefony, balí knihy a odmítá jet k přátelům v neděli na chatu, protože taky v neděli pracuje.“

Za patnáct let vydala Zdena 227 knih, které by pro svůj kritický obsah ke komunistickému režimu nemohly nikdy vyjít v Československu. A za to zaslouží oba Škvorečtí uznání.

Mnozí z nás odešli do exilu nejen proto, aby uspěli a měli se dobře na svobodě, ale přemýšleli také o tom, jak staré vlasti prospět. Pro Škvorecké se tak stalo založením nakladatelství a vydáváním knih, které by jinak nespátřily světlo světa. To byl počin, který historie ještě plně neoceníla.

Já byl aktivní v Československém sdružení v Kanadě. Naše apely na místní politiky, které jsme upozorňovali na to, že ČSSR neplní své závazky v oblasti lidských práv podle helsinských dohod, pořádání konferencí, výstav a podpora Charty 77, to byly zase naše příspěvky.

Přesto jsem cítil, že chybí kvalitní periodikum, které by vedle již vycházejících, jako byly pařížské Svědectví, římské Listy, švýcarský Zpravodaj aj., vycházela v Kanadě a měla nestranický, nekonfesijní a neideologický, byť i politický obsah. Proto jsem 19. listopadu 1977 rozeslal úvahu k vydávání periodika Josefu Škvoreckému a několika dalším přátelům, kteří umí psát a o nichž jsem věděl, že by eventuálně mohli být základem nové redakční rady.

K mému překvapení všichni s myšlenkou vyslovili souhlas, ovšem nepochodil jsem s představou, že by se Škvorecký stal šéfredaktorem. Důvodem bylo to, že měl mnoho práce s nakladatelstvím 68 Publishers, kde musel přečíst desítky rukopisů a mnoho z nich radikálně editoval. A hlavně se musel živit učením na univerzitě a přednáškami mimo, na které byl zván. A Zdena byla zase ponořena do práce se sázením, tiskem, balením, admini-

strativou a vším ostatním souvisejícím s nakladatelstvím. A ostatní adepti do redakční rady se do této funkce nehrnuli, protože tušili, co funkce v době neexistence internetu, kdy se vše muselo posílat poštou přináší.

Josef mi tehdy řekl: „Když jste si to vymyslel, tak to začněte, my vám pomůžem.“

A tak jsme začali s přípravou k vydávání obměsíčníku, protože měsíčník bychom jako dobrovolníci nezvládli, i když se nám přihlásilo hodně lidí, kteří slíbili, že do časopisu budou psát.

S názvem Západ přišel Josef. První číslo vyšlo v červnu 1979 s černobílou fotkou Antonína Lhotského, které jsme dali název Kde jste Boží bojovníci? Rozeslali jsme ho díky Škvoreckým podle seznamu předplatitelů 68 Publishers, mělo velký úspěch a dostali jsme spousty objednávek z řady zemí.

Zdena se zúčastňovala zasedání redakční rady, pokud jí to práce v nakladatelství dovozovala. A Západ také sázela a tiskla. Pamatuji si, že jsem občas Josefa Škvoreckého požádal, zda by nemohl napsat něco na téma, které jsem mu nadnesl. On občas řekl: „Vždyť já o tom nic nevím.“ Ale za týden přinesl o věci bezvadný článek. Osobně si myslím, že Škvorecký byl nejlepší český spisovatel, lepší i s tématy než Milan Kundera.

Krátce předtím, než bylo Josefovi Škvoreckému 80 let (27. září 2004) se konala v jeho rodném Náchodě v hotelu U Beránka konference, které se zúčastnila řada významných lidí a já tam přednesl příspěvek „Josef Škvorecký v Západě na západě“.

Zdena občas měla se mnou povyražení, když jsem jí volal z Ottawy do Toronta, že jsem nedostal obsahy nového čísla. Nevěděl jsem, že zrovna sázela, tiskla nebo seřizovala mašiny, že je musí tedy zastavit, utřít si ruce a sáhnout po telefonu. A pak mi odpověděla: „No co chceš, to víš, že ti to pošlu, tak to bude vo den vo dva později..“ V každém případě odváděla obrovskou práci, kterou nelze docenit.

Když si přečetla moji knihu Vzpomínky Čechokanaďana (447 stran), napsala mi 2.prosince 2021: „Milý Miloši, Děkuji Ti za

výbornou knihu. Přečetla jsem ji nonstop. Půjčím dále kamarádce, ta dovede ocenit dobré věci. Věřím, že kniha bude mít náležitý ohlas zejména doma.“ Zdena, které prošlo rukama tolik knih, mi tím udělala potěšení.

Chtěl bych se o ní zmínit také jako o spisovatelce a jejích začátcích. Je neuvěřitelné, co vše stihla. Zdena Salivarová byla dcerou pražského knihkupce a nakladatele Jaroslava Salivara (1902–1969). Ten se stal po únorovém převratu v roce 1948 pro nový režim nepohodlný, a tak byl v roce 1949 zatčen. Po propuštění z vězení v roce 1950 emigroval do USA. „Převýchově“ se nevyhnul ani Zdenin bratr Lumír (nar. 1931). V letech 1949–1959 jej věznili v jáchymovském pracovním táboře. Později spolupracoval s nakladatelstvím 68 Publishers a byl redaktorem kanadského časopisu K 231.

Zdena vystudovala dívčí reálné gymnázium Elišky Krásnohorské v Praze (odmaturovala v roce 1952), pak se stala členkou souboru Československého státního souboru písní a tanců, kde vystupovala až do roku 1962. Jako zpěvačka a herečka pak vystupovala v pražské Laterně Magice (1961–1962) a divadle Paravan. Krátce byla členkou ženské

vokální skupiny Inkognito kvartet. V letech 1965–1968 studovala dramaturgii na Filmové akademii múzických umění v Praze.

Jako spisovatelka debutovala dílem Pánská jízda (Československý spisovatel, Praha 1968). Jedná se o povídkový triptych, který polemizuje s Kunderovou povídkovou sbírkou Směšné lásky (Československý spisovatel, Praha 1963). Autorka se zaměřuje především na vztahy mužů a žen, přičemž pracuje s tragikomikou. Částečně autobiografické prvky můžeme najít v románu Honzlová (68 Publishers, Toronto 1972). Zde se Salivarová nevyhýbá kritice režimu. Hlavní hrdinka je tanečnicí pseudo folklorního souboru a i přes nátlak režimu se snaží zůstat věrná základním etickým principům. Podobné motivy nalezneme také v novele Nebe, peklo, ráj (68 Publishers, Toronto 1976). V epistolárním románu Hněj země (68 Publishers, Toronto 1994) pak zpracovává tematiku emigrace.

Zdena Škvorecká byla obdivuhodná a pracovitá žena, a dobrá spisovatelka.

Čest její památce!

Miloš Šuchma

▲ Miloš Šuchma na návštěvě u Škvoreckých v Torontu, 2004 (foto: archiv autora)

Den vzniku samostatného československého státu

Každý rok 28. října si Česká republika připomíná vznik samostatného československého státu v roce 1918. Tento den patří mezi nejvýznamnější státní svátky, protože znamenal konec více než tří set let vlády habsburské monarchie a začátek nové éry svobody a demokracie.

Po rozpadu Rakousko-Uherska byla 28. října 1918 v Praze vyhlášena nezávislost Československa. V čele nového státu stál Tomáš Garrigue Masaryk, který se stal prvním prezidentem. Spolu s ním se o vznik státu zasadili i další významní představitelé – Milan Rastislav Štefánik a Edvard Beneš.

Dnes si lidé tento den připomínají slavnostními ceremoniály, pietními akty a kulturními akcemi po celé zemi. Na Pražském hradě prezident republiky tradičně uděluje státní vyznamenání osobnostem, které se významně zasloužily o stát.

Den 28. října tak symbolizuje svobodu, demokracii a národní hrdost, hodnoty, které zůstávají aktuální i více než sto let po vzniku republiky.

Právní předpis
Právní předpis, který se vztahuje k...
Právní předpis, který se vztahuje k...
Právní předpis, který se vztahuje k...

Za 10 hal. **RANNÍ** Za 10 hal.

LIDOVÉ NOVINY

Kočník XXVI. V Praze v úterý 23. října 1918. Číslo 297.

Československý stát prohlášen.

Lide československý!

V úvodu předst...
Ranní list a pondělí...
Právní předpis...
Redakce, administrace...
Telefon: redakce 12, administrace 11...
Rokopis se navrácí.

Československý stát prohlášen.

Lide československý!

Tvůj odvěk ses stal se skutkem.
Sít československý vstoupil dnešním dnem v řadu samostatných kulturních států světa.

Národní výbor, nadaný důvěrou veškerého lidu československého, přejal jako oprávněný a zodpovědný činitel do svých rukou správu Tvého státu.

Lide československý!
Vše, co podnikáš, podnikáš jako nový svobodný člen velké rodiny samostatných svobodných národů. Novým členem v této chvíli zabalíš se nově a bohatě a slavně do řady Tvých neklamně očekávaných celého kulturního světa, který s zehnilím na rtech vzpomíná Tých slavných dějin. Jeť vysvobodil v nesmrtelných výkonech československých legii na západním bojišti a v Sibiři.

Češský svět stádně Tvůj krok do nového života, Tvůj vstup do země zaslíbené. Zachováš štít čistý, jako jej zachovalo Tvé národní vojsko – československé legie. Nezapomenej národní kázně a huť si stále vědom, že jsi občanem nového státu nejen se všemi právy, nůbrž i povinnostmi.

Na počátku velkého díla stádně Ti Národní výbor, ode dneška Tvá vláda, aby Tvé chování a Tvá radost byly důstojné velké chvíle my a n ě jší. Naši oboditelé Masaryk a Wilson nesmí být zklamáni ve svém přesvědčení, že d obýlí svobodu národa, který dovede sám sobě vládnout.

Ni jediným rasivým členem nesmí být zklamáni velké slavnosti, ni jediný z Vás nesmí se dopustit něčeho, co by mohlo vřhnout vše na čest před národem každý z Vás musí bezvýhradně šetřit všeho, co jím je svato.

Svobody osobní a majetku soukromého nesmí být dočteno.
Dbejte bezvýhradně rozkazů Národního výboru!
V Praze, 28. října 1918.

Za Národní výbor československý:
Dr. Fr. Soukup, Jiří Štífirný, Ant. Švehla, Dr. Vavro Šrobár, Dr. Alois Rašín.

První zákon.
Národní výbor vydal dneš 28. října první zákon a pokládá provedení tohoto zákona za své povinnosti.

Samostatný stát československý vstoupil v život. Zachovává souvislost dosavadního právního řádu se státem novým, aby nenastaly zmatky a uražen nerádný přechod k novému státnímu životu.

Národní výbor jmenem československého národa jako výkonný státní správní orgán nařizuje:

I. článek: Státní formou československého státu státní shromáždění ve složení z československého národního rádu v Praze jako orgán jednomyslné vůle národa. Než se tak stane, vykonává státní správu orgán národního výboru.

II. článek: Veškeré dosavadní zemské a říšské zákony a nařízení zůstávají v platnosti.

III. článek: Všechny úřady státní, zemské, župní, okresní a obecní jsou podřízeny národnímu výboru a prozatím úřadují a jednají dle stávajících platných zákonů a nařízení.

IV. článek: Zákon tento nabývá platnosti dnešním dnem.

V. článek: Předsednictvo národního výboru se usídá, aby tento zákon provedlo.

Dáno v Praze, 28. října 1918.
Antonín Švehla, Jiří Štífirný, Dr. Alois Rašín, Dr. František Soukup, Dr. Vavro Šrobár v. r.

Svobodní!
Rakousko-uherská vláda kaptivovala a tím je rakousko-uherské říši rozvážena. Národní výbor československý jako zástupce vlády a v nejbližších dnech přiváděje vládu moc v celém území československého státu. Přestala doba politických úvah, nastala doba práce. Nyní ukládá český národ, že je zřetel k politické samostat-

odléhání opatření. V hodních poledních zasedá Národní výboru místopředseda Švehla, dr. Rašín, dr. Soukup a posl. Štífirný odebrali se na místopředsedu hr. Čeněkovi. Byl z odlehl do Vídně. Zasedání Národního výboru zasedá v úterý 23. října 1918. V úterý 23. října 1918. V úterý 23. října 1918. V úterý 23. října 1918.

Pozvánky

Nové Divadlo v Torontě – Otylka

Za chvíli to už bude rok, co jsme se setkali na úspěšném představení Nového Divadla v Torontě „Rozladěné dueto“. Čas letí. Končí léto a přichází podzim a členové souboru připravují milou komedii Otylka. Majetný manžel pošle svou manželku, která je trochu při těle, do sanatoria, aby zhubla. Jak už to v životě bývá, nejde mu o zdraví jeho ženy, ale je v tom něco úplně jiného.

Jménem souboru vás zvu na představení Otylka, které bude mít premiéru 7. listopadu v Maja Prentice Theatre v Mississauga. Reprízy budou 8. a 9. listopadu. Přijďte se podívat na rozuzlení tohoto příběhu.

Těšíme se na vás.

Dasha Belačiková za Nové Divadlo v Torontě

Nové divadlo v Torontě
vás srdečně zve na českou
komedii Jaromíra Břehového

Otylka

Režie: Dáša Beláčiková

Pátek
7. 11. 2025
20:00 hodin

Sobota
8. 11. 2025
16:00 hodin
20:00 hodin

Neděle
9. 11. 2025
16:00 hodin

Rezervace: 416.596.1737 • nove.divadlo@gmail.com
Maja Prentice Theatre • 3650 Dixie Road, Mississauga
facebook.com/novedivadlotoronto

“Skvosty” ve spolupráci s Českým a Slovenským sdružením v Kanadě

pořádají promítání televizní inscenace

"Odpoledne s Trojlístkem" neděle, 19. října, 2025 v 12:30 hod.

po svaté mši v hale farnosti sv. Václava, 496 Gladstone Ave., Toronto

Scénář a režie: **OLGA TUROKOVÁ**

Malé občerstvení

Vstupné dobrovolné

Odpoledne S Trojlístkem

V neděli, 19.10. ve 1230

V hale kostela svatého Václava

Přijďte se podívat na premiéru nafilmované inscenace hry Trojlístek, v režii Olgy Turokové.

Zároveň se pobavíte i poučíte a spolu s námi oslavíte svátek "28. října" 1918.

Tento rok jde o 106. výročí vzniku Československa, kdy národy Čechů a Slováků znovuzískaly nezávislost a vlastní státnost.

Art

Veronika Pausova: a young Czech artist making impact on the international scale

I recently had the opportunity to discover Veronika Pausova's work at the Montreal Museum of Fine Arts. Her painting *Wading Sun* was recently acquired for the museum's permanent collection and is now prominently displayed in the contemporary galleries. The piece distinguishes itself through its striking composition, form, and rhythm, conveying a unique sense of movement that immediately captivates viewers.

Based in Montreal, Ms. Pausova continues to pursue her artistic practice while embracing the joys of motherhood, having welcomed her son, Kaya, in 2024. It was a true privilege to speak with her about her creative process and inspirations. She is represented by Bradley Ertaskiran (<https://bradleyertaskiran.com/en/>) Gallery.

What follows is an introduction to her work, accompanied by our questions exploring her style, artistic vision, and the cultural influences that shape her practice.

▲ Veronika Pausiva - Sprouting Head - 2024

“Veronika Pausova’s oil paintings are theatrical assemblages played out by a cast of unexpected characters: lacquered fruit flies and spiders, powdery moths, drooping flowers, disembodied toes, fingers, and ears. Funny and captivating, the unique actors populating her paintings are each rendered with exceptional skill and control, as she combines hyper-realistic precision with experimental paint applications like soaking the canvas with imbibed sponges and fabric. Pulling and leaping across the canvases, Pausova’s human and non-human entities are united by trajectories of their own making—hands grasping their own frame, gangly legs galloping away, a nipple held onto the canvas with but a thread—which together illustrate an ensnaring story unfolding before us.”

ND: Please describe to us your path to date and when you arrived in Canada?

My parents moved to Montreal in 1990, when I was three years old. Both are scientists, and both started the Canadian part of their research journey at McGill. So I grew up here, but would spend every summer with my grandparents in the Czech Republic.

When I was sixteen, because the language laws in Quebec became more complicated, I moved to Wales, where I finished high school. I then did an art foundation course in Nottingham, England, followed by three years in Scotland at the Glasgow School of Art. After that I lived in NYC for a couple of years, working for a Canadian artist, and then Richmond, Virginia where I did my MFA at VCU, and

then back to NYC for a couple of years. At this point, while I was travelling back to the US, I was deported and sent back to Canada. At the time, it felt like the end of the world, but in retrospect it was good that it happened. I became a much more productive artist in Canada than I was in NYC.

ND: Your art is very unique and powerful, could you share your process and influences?

I have a two part process to my work. In the first part, I cover my canvases in oil paint and turps, and then press clothing, cardboard shapes, rags, and old linen into the wet paint. When I lift the object off, a print is left behind. I either let this print dry, or mess around with it until something weird or beautiful happens. This part of the process is intuitive, and quite fast. The second part is more considered as I figure out what the painting will be, and what detailed imagery I want to add to engage with the underpainting. Sometimes that takes a few weeks, sometimes even a year or two. I check my notebooks for ideas and make little sketches. I sit down and think, and stare at the painting until I figure it out.

ND: What inspires you most?

I was recently back in the Czech Republic, and I am always inspired by the architecture in this country, whether it's in Prague, or in Opava, where my family lives. It can be art deco, or nouveau, or gothic, or even mid century and there will be something playful going on, something cheeky and clever for you to discover on the building. Sometimes it is just the contrast of an ornate facade next to a flat cement one that is inspiring. And don't even get me started on the fences in villages! There are no boring fences in the Czech Republic.

▲ Veronika Pausova - Wading Sun - 2022

▲ Veonika Pausova - The Armory shor, NY - 2022

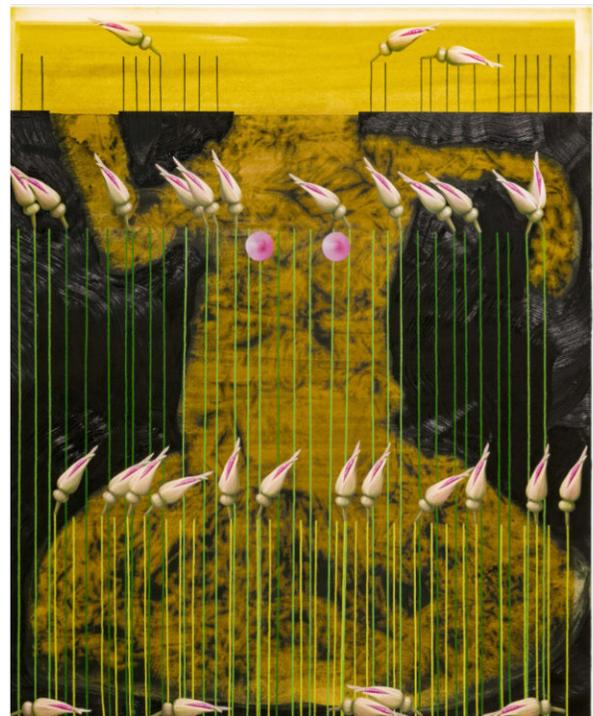
ND: Where can one see your work - in the Americas and in Europe?

My next two shows will be in NYC and Montreal in 2026.

ND: You recently welcomed a new addition to your family, baby Kaya, how do you plan to expose him to Czech culture?

He has already been to visit his great grandmother in Opava! And my aunt came to Montreal to help us take care of him this summer. Not to mention my parents only speak and read to him in Czech. Kaya's favorite book, when read to him by my father, is "Polámal se mraveneček".

Veronika Roux-Vlachova

▲ Veronika Pausova - In Landscape - 2024

About Veronika Roux-Vlachova

Veronika Roux-Vlachova is a seasoned art appraiser and the founder of Roux Appraisals and VRV Finance and Strategy, where she merges her deep expertise in finance and real estate with her lifelong passion for the arts.

Residing in Montreal with her family, Veronika holds a professional designation from the International Society of

Appraisers. She leverages her multidisciplinary expertise to conduct comprehensive and methodologically rigorous art appraisals, in addition to overseeing the management of art collections for an international clientele. Her practice is informed by a distinctive perspective at the nexus of cultural insight, commercial acumen, and global experience.

Sport

Mistrovství světa v kopané 2026

Letos na podzim vrcholí kvalifikace na mistrovství světa, které se uskuteční v příštím roce v kanadských městech Torontu a Vancouveru, ve Spojených státech a v Mexiku. Pořádající země mají účast jistou, a tak přestávky využívají k přátelským utkáním. Kanada se díky senzačním výhrám nad Ukrajinou 4:2 v Torontu a v Evropě 3:0 nad Rumunskem a 1:0 nad Walesem dostala na 24. místo světového žebříčku, což je snad nejlepší postavení v historii kanadské reprezentace.

Češi si naopak zkomplikovali situaci vysokou prohrou v Chorvatsku 1:5 a výhra v Podgorici 2:0 nad Černou Horou byla povinností, aby si české národní mužstvo udrželo alespoň teoretickou naději na postup.

Naopak senzací bylo vítězství Slovenska v Bratislavě nad Německem 2:0. Přestože další zápas Slováci vyhráli s fotbalovým trpaslíkem Lucemburskem pouze 1:0, mají reálné šance na postup.

V Lize mistrů si Slavia odbyla svoji letošní premiéru v Edenu s norským mistrem Bodø/

Glimt. Vedla 2:0 díky gólům Senegalce Youssoupha Mbodjiho, který hrál poprvé v sešivaném dresu, ale norský tým dokázal v závěru vyrovnat. Mbodji byl mezinárodním týmem pozorovatelů UEFA zařazen do jedenáctky prvního kola Ligy mistrů.

V Chance lize došlo o víkendu k rošádě na prvních dvou místech. Do čela se vrátila Sparta po vítězství nad Plzní 2:1, zatímco Slavia pouze remizovala v Liberci 1:1, když vyrovnávací branku dal až v závěru utkání Vasil Kušej.

O tom, že v Chance lize se nemusí hrát pouze fotbal, svědčí snímek z utkání Slavia–Karviná, kdy se o přestávce konala svatba dvou příznivců sešivaných, Pepy a Edit.

Na Slovensku mají v čele ligy tři týmy – Žilina, Slovan a Trnava – po patnácti bodech a o pořadí rozhoduje pouze skóre.

Aleš Březina

Pozvánka

Nokturna ve městě

Podzimní koncertní cyklus Nokturna přináší do Toronta mimořádné hudební večery českých a slovenských interpretů. Posluchači se mohou těšit na klasickou hudbu i swingovou a jazzovou atmosféru, která zpříjemní závěr roku. Všechny koncerty se konají v kostele sv. Václava na Gladstone Avenue vždy od 17 hodin. Vstupenky stojí 25 dolarů.

26. října vystoupí ve spolupráci s Generálním konzulátem České republiky proslulé Zemlinského kvarteto. Tento večer bude spojen i se slavnostní večerí sponzorovanou konzulátem (RSVP na konzulát nebo u Dr. M. Krajného na čísle 416-481-7294).

30. listopadu se představí klavírní duo – Zuzana Šimurdová a Mikolaj (Nikolaj) Warszynski, kteří provedou monumentální Novosvětskou symfonii Antonína Dvořáka v úpravě pro čtyřruční klavír.

21. prosince přinese adventní náladu a swingový šarm kapela Czecho-Slovak Dixieland pod vedením Mira Letka, která rozezní kostel předvánoční jazzovou estrádou.

Koncert houslisty Ivana Ženatého, původně plánovaný na podzim, byl přesunut na květen 2026.

Kontakt: Dr. M. Krajny – 416-481-7294

UNESCO

Banská Štiavnica a technické pamiatky okolia

Ďalšou pamiatkou na Slovensku, ktorá je chránená UNESCOm, je mesto Banská Štiavnica. Banská Štiavnica je charakterizovaná ako krásne mesto s fascinujúcou históriou a niekedy je spomínaná ako vôbec najkrajšie mesto na Slovensku. Na zoznam UNESCO sa Banská Štiavnica dostala v roku 1993. Konkrétne je chránené historické jadro mesta a technické pamiatky v okolí. Pozornosť si však iste zaslúži celé stredoveké mesto a príľahlá oblasť. Celková oblasť chránená UNESCOm, zahŕňajúca Banskú Štiavnicu a okolie zasahujúce do Štiavnických vrchov, má rozlohu 20,632 ha.

Rada Európy poskytla Banskej Štiavnici ako vôbec prvému mestu z východnej Európy projekt technickej pomoci. I vďaka tomu sa Banská Štiavnica stala znova okresným mestom a do

mesta sa vrátili univerzity. Hrozbou pre mesto sú však tlaky zo strany 'developerov' ovplyvnené novými nárokmi na štandardy bývania a turizmu.

Mesto je chránené aj štátom. Rekonštrukcia Banskej Štiavnice a reštauračné práce sa začali realizovať už po roku 1970 na základe umeleckých, historických, architektonických a archeologických podkladov. Technické pamiatky v okolí boli renovované dokonca už po roku 1963. Súbor budov Baníckej akadémie bol v roku 1961 vyhlásený za národnú kultúrnu pamiatku Slovenska.

História mesta je spojená s ťažbou drahých kovov, menovite zlata a striebra. Tieto rudy sa v okolí Banskej Štiavnice dobývali

už od neskorej doby bronzovej a ďalej v 3. storočí pred našim letopočtom, keď tu žili Kelti. Prvé písomné zmienky o ťažbe zlata a striebra pochádzajú z roku 1217 (niekde sa uvádza už rok 1075). Počas 12. storočia prichádzali na územie Slovenska nemeckí osadníci. Banská Štiavnica bola založená v 13. storočí a je najstarším baníckym mestom na Slovensku. Prelomom bol rok 1238, keď boli mestu priznané privilégia kráľovského mesta. Od tých čias až do 18. storočia bola Banská Štiavnica jednou z najproduktívnejších oblastí ťažby drahých kovov v Európe. Ročne sa tu ťažili stovky kilogramov zlata, a ťažba striebra dosahovala v najlepších rokoch takmer tri desiatky ton (rok 1690). Vďaka tomu mesto bohatlo, čo sa prejavovalo aj v architektúre. V 18. storočí bola Banská Štiavnica tretím najväčším mestom v Uhorsku. Od 19. storočia však dochádza k postupnému úpadku baníckej činnosti a nezamestnanosť s tým súvisiacu neriešili ani novovybudované textilné a tabakové závody. Vplyvom útlmu ťažby hrozila mestu strata charakteru.

V súčasnosti je štátom chránených až 360 objektov, ktoré sú majetkom štátu, cirkvi, alebo súkromných osôb. Architektúra mesta je poznamenaná mnohými prestavbami, a je tak zmesou architektonických štýlov a slohov charakteristických pre jednotlivé historické etapy. Už v roku 1238 boli v meste dve baziliky. Zaujímavé je, že dnešný hradný komplex takzvaného Starého zámku bol pôvodne veľkým trojlodovým románskym kostolom zasväteným Panně Márii. V 15. storočí bol kostol rozšírený a opevnený hradbami. Ďalšia fortifikácia objektu bola realizovaná v 16. storočí, v časoch tureckého nebezpečen-

stva. Pôvodný kostol sa tak stal vojenským opevnením a ako taký slúžil až do 19. storočia. V súčasnosti je tento objekt vo vlastníctve Slovenského banského múzea.

Mestská pamiatková rezervácia ďalej zahŕňa Námestie svätej Trojice, ktoré sa formovalo v 14. – 16. storočí, pričom dominantou je morový stĺp, súsošie svätej Trojice, ktorý bol postavený v rokoch 1710 – 1711. Ďalej sú chránené Radničné námestie, radnica a Kostol svätej Kataríny (postavený v rokoch 1488 – 1491), ako aj gotický Kostol nanebovzatia Panny Márie, postavený v prvej polovici 13. storočia, ktorý vznikol ako trojlodová bazilika zasvätená sv. Mikulášovi. Okrem už spomínaného Starého zámku je tu aj Nový zámok, ktorý

bol tiež súčasťou opevnenia mesta. Je nutné spomenúť aj barokovú Piargsku bránu, ktorá je jedinou dochovanou mestskou bránou, a pozostatok mestských hradieb zo 16. storočia. Mesto je známe aj domami a palácami bohatých ťažiarov, obchodníkov a remeselníkov, ako aj svojimi romantickými uličkami. Meštianske domy boli postavané v neskorogotickom a renesančnom štýle. Spomínané sú Krecsmáryovský dom, Rubigallov dom, Žemberovský dom, Belházyovský dom, Fritsov dom, Joergesov dom, ako aj rodný dom Sládkovičovej Maríny. („Marína“ je najdlhšia ľúbostná báseň na svete, ktorú napísal slovenský básnik Andrej Sládkovič v zime roku 1844 z nešťastnej lásky k jeho študentke Márii Pišlovej (Pischlovej)). Súčasťou Slovenského banského múzea je aj Hellenbachov dom, ktorý bol sídlom Banského súdu a neskôr patril Banskej a lesníckej akadémii. Medzi pamätihodnosti mesta patria aj Banskoštiavnický betlehem a Kalvária nad mestom, ktorá podľa niektorých zdrojov patrí medzi najkrajšie barokové kalvárie Európy.

Chránené sú aj technické pamiatky súvisiace s ťažbou drahých kovov, ako sú „šachty, štôlne, ťažobné veže, klopačka a dômyselný vodohospodársky systém“. Klopačka je veža postavená v roku 1681 (1691) v renesančne barokovom štýle, ktorá patrí k najvýraznejším baníckym monumentom Slovenska. Na vrchole veže je drevená doska, na ktorú sa klepalo v časoch fárania, oslavy či požiaru. Na prízemí veže bolo väzenie a charitatívna inštitúcia Bratská pokladnica, ktorá pomáhala chorým, vdovám a sirotám. Pod mestom sú kilometre chodieb a s ťažbou drahých kovov súvisí veľké množstvo umelých lagún a kanálov, ktoré slúžili na odvodňovanie šácht, ako aj na pohon rôznych zariadení pre banícku činnosť. Systém „umelo vybudovaných vodných nádrží, tajchov (z nemeckého „der Teich“), a zberných jarkov, vytvorený v 16. storočí, bol rozvinutý v 18. storočí“ a išlo o najmodernejší systém, a to až do 19. storočia.

▲ Ilustračná snímka jednej z vodných nádrží

Umelých plies je v súčasnosti okolo 60 a slúžia na rekreáciu. Napriek tomu, že plesá sú umelé, výborne zapadajú do okolitej krajiny. Mesto leží v centre dávno vyhasnutej sopky a uprostred pohoria Štiavnických vrchov, ktoré predstavujú najväčšie sopečné pohorie Západných Karpát. Štiavnické vrchy ponúkajú turistom mnoho zaujímavého a sú známe pestrou flórou aj faunou.

Mesto bolo spojené aj s vedou. V roku 1735 bola v Banskej Štiavnici založená banícka škola, ktorá dala základ neskoršej Banskej Akadémii založenej v roku 1762 z rozhodnutia panovníčky Márie Terézie. V roku 1846 školu premenovali na Banícku a lesnícku akadémiu, keď bolo baníctvo doplnené aj o výučbu lesníckeho inžinierstva, a stala sa jednou z prvých moderných vysokých škôl technického zamerania v Európe, v meste sa vzdelávali odborníci z mnohých krajín. V roku 1918, v súvislosti so založením Československa, sa Banícka a lesnícka akadémia presťahovala do Maďarska (do mesta Sopron a neskôr do mesta Miskolc). Budovy akadémie sa zachovali do dnešnej doby. Na banícku školu nadväzuje banícka, lesnícka a chemická odborná škola, ktoré čiastočne fungujú dodnes. Ako už bolo spomenuté, v meste sa dnes nachádza Slovenské banské múzeum.

Banská Štiavnica je v súčasnosti aj kultúrnym centrom. Mesto žije bohatým kultúrnym životom. V uličkách môžete vidieť maliarov, fotografov, v kaviarňach a krčmičkách hrajú muzikanti a koná sa tu množstvo koncertov a festivalov, ktoré tiež lákajú návštevníkov. Známy je festival Salamandrové dni, ktorý sa končí tradičným salamandrovým sprievodom v posledný večer festivalu. Salamandrový sprievod má historický pôvod v slávnostnom sprievode poslucháčov banskoštiavnickej akadémie a je plný veselých a vážnych postáv a obrazov, ktoré predstavujú život v meste.

Job Offers

Carius Home Care, a home care agency, is looking for a Czech speaking individual to work with one of our Czech speaking clients:

- The client is a senior, Czech-speaking female living with dementia and requires a companion to spend time with her doing engaging activities;
- Activities include walking with her as a form of exercise, listening to music, taking her on a stroll in a wheelchair and spending time talking to her;
- Location: Markham (L3P);
- Days/Time: Tuesdays/Thursdays from 9am to 12pm (there might be flexibility in time of day);
- Personal support worker/Caregiver experience is beneficial but not necessary as we will provide training;
- Must speak Czech; and
- Wage: \$21/hr.

If interested, please email Chris@cariushomecare.com.

Generální konzulát České republiky v Torontu
vyhlašuje výběrové řízení na pozici

ŘIDIČ, AUTOPROVOZ

Základní požadavky:

- kanadské řídičské oprávnění skupiny G
- existující pracovní povolení podmínkou (Working Holiday visa nelze pro tyto účely akceptovat)
- profesní způsobilost
- trestní bezúhonnost
- adekvátní praxe v oboru
- časová flexibilita (večery, víkendy)
- znalost anglického jazyka slovem i písmem
- znalost češtiny/slovenštiny výhodou
- technická zručnost
- profesionalita, spolehlivost, samostatnost

Životopis ve strukturované podobě zašlete nejpozději do 31. 10. 2025 e-mailem na toronto@mzv.gov.cz
Nástup dle dohody.

Rady právníka z Prahy

Vlastním v České republice nemovitosti. V katastru nemovitostí je u mé osoby ale zapsaná jiná adresa, než na které pobývám v zahraničí. Jak mám postupovat?

Mít v katastru nemovitostí uvedenou adresu, na které se reálně zdržujete, a jsem k zastihnutí, je velmi důležité hlavně pro Vás z důvodu, že katastr nemovitostí informuje vlastníky nemovitostí o všech probíhajících řízeních, která se týkají jejich nemovitostí, zejména pak o převodu vlastnického práva k nemovitosti. Vaši adresu lze katastrálnímu úřadu oznámit pomocí formuláře dostupného na webových stránkách katastrálního úřadu. Pokud však jste občanem České republiky a nemáte zde řádné trvalé bydliště v mnoha případech se stává, že automaticky od státu obdržíte trvalé bydliště na adrese zvláštní matriky Brno, popřípadě na adrese města či obce, kde jste měli Vaše poslední trvalé bydliště v České republice. V případě, že máte zájem mít v katastru nemovitostí uvedenou Vaši reálnou adresu v zahraničí, doporučuji se odhlásit z trvalého bydliště na území České republiky, prostřednictvím příslušné matriky, kde jste evidován. Popřípadě tak učinit na zastupitelském úřadu České republiky. Další možnost je ověřit si podpis u Vašeho notáře v zemi kde žijete. Zároveň musíte tuto listinu opatřit tzv. Apostillou či superlegalizací (vyšší ověření).

JUDr. Jaroslav Horký

H&P-LAW, s.r.o.

Sokolovská 6/85, 186 00 Praha– Karlín,
IČO: 01542460

Tel.: +420 221 719 041, Email: info@ak-hp.cz

H&P-LAW

JSME TU PRO VÁS.

Veškeré právní služby na území České republiky.

- Občanské právo
- Obchodní právo
- Správa majetku
- Ostatní právní poradenství

SOKOLOVSKÁ 6/85, 186 00 PRAHA 6, ČESKÁ REPUBLIKA

Tel. (+420) 221 719 041
Fax. (+420) 221 719 059
email: info@ak-hp.cz

www.ak-hp.cz

H&P-LAW

HORREN

Realitní kancelář

Už víte, na koho se obrátit ...

- PRONÁJEM A PRODEJ NEMOVITOSTÍ
- PORADENSTVÍ V OBLASTI INVESTIC DO NEMOVITOSTÍ
- PRÁVNÍ PORADENSTVÍ
- SPRÁVA NEMOVITOSTÍ

**POBŘEŽNÍ 6/58
PRAHA 6 - KARLÍN 186 00
ČESKÁ REPUBLIKA**

TEL. (+420) 221 719 041
FAX. (+420) 221 719 059
E-MAIL: info@horren.cz

www.horren.cz

Masaryk Memorial Institute **Library** **Open Hours**

Every 2nd and 4th Friday
of every month
from 5pm – 7 pm!

October 10 & 24
November 14 & 28
December 12

Address:
450 B Scarborough Golf Club Rd,
Scarborough, M1G 3V7

Recept

Ovocné kynuté knedlíky podle Josefa Maršálka

Fruit Yeast Dumplings

Na 30 ks:

500 g hrubé mouky
290 g plnotučného mléka
40 g másla
20 g droždí
20 g cukru
5 g soli
2 vejce
1 kg ovoce

Makes about 30 pieces:

500 g coarse flour
290 g whole milk
40 g butter
20 g yeast
20 g sugar
5 g salt
2 eggs
1 kg fruit

Postup:

Mléko ohřejeme s cukrem na 30 °C, přidáme 1/3 mouky, vejce a kvasnice a vymícháme dohladka. Necháme asi 30 minut kynout, poté přidáme zbylé ingredience a vypracujeme hladké, nelepivé těsto. To opět necháme přikryté kynout do dvojnásobného objemu. Vykynuté těsto rozdělíme na 25 dílků, na pomoučeném vále roztáhneme do placek, naplníme ovocem a zabalíme. Necháme asi 10 minut krátce dokynout.

Do hrnce dáme 2 cm vody, napařovák na knedlíky a na něj pečicí papír pomazaný olejem. Vodu přivedeme k varu, poté na paňák umístíme podle velikosti 5–6 knedlíků dále od sebe a přiklopené vaříme 7–8 minut. Opatrně je vyjmeme na máslem pomazaný plech a vidličkou propíchneme. Takto uvaříme všechny knedlíky a nezapomínáme dolévat vodu. Servírujeme tak, jak máme rádi. A s láskou, samozřejmě.

www.marsalkovo.cz

Method:

Heat the milk with sugar to 30 °C, add one-third of the flour, the eggs, and the yeast, and mix until smooth. Let it rise for about 30 minutes, then add the remaining ingredients and knead into a smooth, non-sticky dough. Cover and let rise again until doubled in size. Divide the risen dough into 25 pieces, roll each piece on a floured surface into a flat circle, fill with fruit, and seal. Let them rest for about 10 minutes.

Pour about 2 cm of water into a pot, place a steamer insert inside, and line it with baking paper brushed with oil. Bring the water to a boil, then place about 5–6 dumplings on the steamer (leaving space between them), cover, and steam for 7–8 minutes. Carefully remove the dumplings onto a baking sheet brushed with butter and prick each one with a fork. Continue steaming the rest, adding more water as needed. Serve however you like — and with love, of course.

Czech Weekend in Ottawa

October 24–26,
2025

Join us for a festive weekend celebrating the anniversary of the founding of Czechoslovakia

Together, we will honour our shared Czech and Slovak heritage through **traditions, culture, and friendship.**

The Czech and Slovak Association of Canada (CSAC), The Embassy of the Czech Republic in Ottawa, and Sokol Ottawa warmly invite you to three days of celebration.

Friday **CSAC Gala Dinner, Masaryk Awards Ceremony, and Live Musical Performances**

Hosted by CSAC
Delta Hotels Ottawa City Centre – 6:30 / 7:30 pm
Tickets available soon on Eventbrite

Saturday **70th CSAC Congress & AGM with a visit to the nearby Memorial to Victims of Communism – Canada, a Land of Refuge**

Hosted by CSAC
Delta Hotels Ottawa City Centre – 9:00 am to 4:30 pm

Classical Music Concert by Edmonton's ZUMI Piano duo in celebration of Czechoslovak Independence Day

Hosted by the Embassy of the Czech Republic in Ottawa
Knox Presbyterian Church – 5:30 pm

Sunday **5th Annual Sokol Run for the Republic with Community Lunch in the Park**

Hosted by Sokol Ottawa
Mooney's Bay Park and Beach – 9:00 am to 1:00 pm
Register at behrepubiky.cz/propozice/ottawa

Stay Connected

✉ cssk.ottawa@gmail.com 🌐 www.cssk.ca 🌐 www.mzv.gov.cz/ottawa

Embassy of the Czech Republic
in Ottawa

SOKOLSKÝ
B I A K E
REPUBLICKY

25. ŘÍJEN
2025

SLAVÍME POHYBEM V TORONTU

REGISTRUJ SE NA WWW.BEHREPUBLICKY.CZ

HRDÝ PARTNER

PENNY.

GENERALNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER

Česká televize

GENERALNÍ DODAVATEL

ALPINE PRO

HLAVNÍ PARTNER

EUC

GENERALNÍ INSTITUČNÁLNÍ PARTNER

NÁRODNÍ
SPORTOVNÍ
AGENTURA

PARTNERI

Česká pošta

GENERALI
INVESTMENTS

PODĚKOVÁNÍ

ACKNOWLEDGMENTS

Zvláštní poděkování patří dobrovolníkům, kteří přispěli do tohoto Zpravodaje a podíleli se na jeho tvorbě.

Zpravodaj vychází s finanční podporou Ministerstva zahraničních věcí ČR.

Redakce MMI si vyhrazuje právo příspěvky příběhů a fotografií upravit, zkrátit, opravit nebo neuveřejnit.

Special thanks to the volunteers who contributed to this Newsletter and participated in its production.

The Newsletter is published with the financial support of the Ministry of Foreign Affairs of the Czech Republic.

The MMI editorial staff reserves the right to edit, shorten, correct, or not publish contributions of stories and photographs.

Ministerstvo zahraničních věcí
České republiky

Canada

▲ Woodbine Beach

Contacts :

🏠 450 Scarborough Golf Club Road
Toronto, ON M1G 1H1

✉️ novydomoveditor@gmail.com - newsletter
novydomoveditor@gmail.com - advertisements
office@masaryktown.ca - park rental

☎️ (416) 439-4354

🌐 <https://www.masaryktown.ca>

PHOTO BY KAREN BESCHENE

REDAKCE

KLARA GALOVA
Editor / Czech Copy Editor

DAGMAR VAVRUSA
Korektorka českých textů / Czech Copy Editor

RAMON D. HOFMAN
Graphic Supervision

"Snažíme se propagovat český a slovenský jazyk a kulturu a vytvářet zpravodaj, který je přitažlivý pro všechny generace Čechů a Slováků žijících v Kanadě".

"Committed to promoting Czech and Slovak language and culture and creating a newsletter that is appealing to all generations of Czechs and Slovaks living in Canada".

Příspěvatelé jsou vítáni!

Své nápady a články posílejte na e-mailovou adresu novydomoveditor@gmail.com. Myšlenky a názory uvedené v článcích nemusí vyjadřovat názory a stanoviska vydavatele.

Contributors are welcome!

Please, send your ideas and articles to email address novydomoveditor@gmail.com. The ideas and opinions presented in the articles do not necessary represent those held by the publisher.